No. 1549 Zaterdag 6 September 1913. 30ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER: B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

NAAR PANAMA.

XIV.

We moesten nu toch zoo langzamerhand eens zien naar Panama te komen; we zijn al zoo lang op reis.

Zoo! vindt U dat, Geachte Lezer? Maar met Uw welnemen, we gingen naar Panama, niet om de stad, doch om 't Kanaal; en dat zijn we nu toch aan 't bezichtigen! Ik hoop, dat Gij U thans eenige voorstelling kunt maken van dit reuzenwerk in 't algemeen, van de sluizen en van den Gatundam in het bizonder.

En nu, neem plaats in den trein, dan stoomen we verder. Het spoor loopt over een hoogen dijk, midden door het water. Of zoo'n dijk ook flink gemaakt moet zijn! Opnieuw bewondert ge den praktischen zin der Yankees.

Dicht bij GATUN ligt een groep van twaalf heuveltjes, die thans als eilanden boven het water uitsteken. De kanaalgeul buigt om deze eilanden heen en volgt het diepere water, dan behoeft er niet gegraven te worden. De spoordijk doet juist anders om en loopt recht over vier van deze heuvelen heen. Op deze vier plaatsen behoefden de Amerikanen geen steenen en zand aan te brengen om het terrein op te hoogen, de natuurlijke hoogten, de heuvels, werden eenvoudig opgenomen in het spoorweg traject en vormden aldus een gedeelte van den dijk. Vier flinke stukken lagen op deze wijze kant en klaar zonder dat het een cent kostte, terwijl zij aan den geheelen dijk stevigheid gaven, omdat God zelf hun grondslagen legde.

Maken de Yankees niet prachtig gebruik van de natuurlijke voordeelen van het terrein? Of dat kanaalplan ook flink doordacht is! Ziet ge wel, dat we midden door een overstroomd bosch rijden? Wat een werk, denkt ge, om al dat hout om te kappen en te vervoeren. Geen nood! De praktische Amerikanen hakken slechts die boomen om, welke zij gebruiken kunnen, het overige ruimt zich zelf wel op.

Door voortdurend in het water te staan sterven en vermolmen de boomen spoedig en dan vallen ze van zelf weg. Ook al weer veel geld, tijd en arbeidskrachten uitgespaard! Voor dat het Chagresmeer bevaren kan worden, is er van het heele bosch niets meer te zien.

Het spoor verwijdert zich hoe langer hoe meer van den Kanaalgeul, steekt een smallen uitlooper van het meer over en loopt dan weer langs den rand der Chagresvallei.

Wat een prachtige, weelderige natuur, welk een heerlijke echt tropische plantengroei! Het is een lust voor de oogen om die rijke verscheidenheid van boomen en gewassen, van stam- en bladervorm, van tinten en kleuren te bewonderen. Bloemen ziet men weinig. Maar 't is ook het droge seizoen. Van April tot December zullen de lianen wel overwoekerd zijn met klimbloemen en wilde orchideeën. Een rit van Colon naar Panama zal dan een heerlijk uitstapje zijn, als de bergstroomen bruisend van de bergen storten en het bosch zijn schitterendste kleuren ten toon spreidt. Zelden hebben wij op zulk een klein traject zooveel afwisseling gezien. Rechts het meer, eerst rondom u, dan ver af, dan weer dichterbij stroomend tusschen de boomen door. Links het mooie dichte bosch, of hoogvlakten vol bananen en palmen. Plotseling wijken de heuvelen en het bosch terug en opent zich een dal met mooie villa's en tuinen tegen de hellende vlakte. Telkens wat anders, telkens wat nieuws, en iets geheel onverwachts.

Een stuk of tien dorpen liggen langs den lijn, waar de ingenieurs en de arbeiders wonen. Ze beschikken over geld, dat bemerkt ge dadelijk, zij hebben alles keurig ingericht; hun tuintjes zijn mooi aangelegd en goed verzorgd. Het heuvelachtig terrein werkt ook mede om het geheel een buitengewoon mooien aanblik te geven.

Een enkelen maal wordt ge ook aan armoede en ontbering herinnerd. Oude waggons staan hier en daar langs den weg, ingericht tot woonwagens. Deuren en ramen zijn, natuurlijk, afgesloten met gaas, en de geheele lengte in verschillende hokjes afgedeeld. Misschien dienen ze alleen tot tijdelijk verblijf der wegwerkers gedurende den schafttijd.

Ook nog in grooter omvang zagen we gebrek aan modern comfort. Dicht bij een der stations, waar we stilhielden, was een dorp vol oude houten huisjes, dicht op elkander gepropt, met havenlooze, niet erg zindelijke bewoners. Het scheen de algemeene gaarkeuken der wegwerkers te zijn. Van dien kant lag het wel praktisch midden tusschen Colon en Panama. Die 30 à 40 duizend menschen moeten toch eten iederen dag, en kunnen nu gaan, waar ze het dichtste bij zijn. Binnen het half uur sporens hebben alle arbeiders een koffiehuis opgezocht. De *Labor Car* wordt òf in de personentrein gehaakt, òf rijdt met afzonderlijke locomotief.

Erg appetijtelijk zag het er mij, zoo van verre gezien, niet uit. En dat vond ik erg vreemd. Zindelijkheid is toch een der eerste vereischten van de hygiene. Maar, houd je vloer maar schoon als er telkens een tiental polderkerels met modderlaarzen binnen komen en vlug bediend moeten worden. Als er iets aan te doen was, zouden de Amerikanen er wel voor zorgen. Hun restaurants en Boardinghouses zien er frisch en luchtig genoeg uit. Daarom vallen die arbeidersdorpen zoo op en vraagt ge uzelf af, of die gore gaarkeukens wel gezond voedsel kunnen schaffen. Doch, we stoomen al weer verder; de ergenis is voorbij.

Ziet ge daar dien man met zijn pompje op den rug het land bespuiten? Die spuit ongekookte olie, of larvicide op de plassen en sloten om de ontwikkeling van muggen tegen te gaan.

Schitterend hebben de Amerikanen den strijd tegen malaria, gele koorts en pest gewonnen, hoofdzakelijk door algeheele vernietiging en uitroeiing van muggen en ratten. En nog steeds waken zij, dat geen nieuwe generatie nieuw besmettingsgevaar brengt. Alle broedplaatsen van de anopheles (de malariamug) worden vernietigd binnen de 100 Yards van alle bewoonde plaatsen. Alles wat gunstig en bevorderlijk is voor het in leven houden der volwassen muskieten wordt verwijderd.

Modderpoelen worden dichtgegooid, ondiepe sloten gedempt, stilstaand water, dat niet afgevoerd kan worden, met olie overgoten. Hier op Curaçao zou zoo iets gemakkelijk gaan; maar in Panama, met z'n aanhoudende regens, blijft het een telkens terugkeerende zorg, aan 31 geneesheeren 1 entymologist, 18 opzichters en 226 man werkvolk opgedragen. Op geld hoeven de Amerikanen niet te zien. De geneeskundige dienst in den [illegible] heeft in 10 jaar tijds 365000 dollar gekost, maar de Kanaalzône is er gezond mee geworden. Het sterftecijfer bedraagt er 7.5 per duizend. Dat was vroeger heel anders. Toen de spoorweg werd aangelegd, 50 jaar geleden, werden 1000 negers van de Westkust van Afrika ingevoerd — dezen stierven allen binnen de 6 maanden. Men beproefde het met 1000 Chineezen, ook dezen waren allen zonder uitzondering binnen 6 maanden dood. De Franschen verloren van 1881—89 aan arbeiders 22189 man, of percentsgewijze 240 op elke duizend per jaar. De Amerikanen verliezen er nu maar 7 5 per duizend.

Dat is toch een prachtige vooruitgang! In 1903 was het sterftecijfer nog 40 per duizend.

Niettegenstaande Panama en Colon doorvoerhavens zijn van Guayaquil, de centrale infectiehaard der gele koorts, komen er nu toch in den Istmus geen gevallen meer voor. Van Juli 1904 — Dec. 1905 waren er van de 246 gevallen 84 met doodelijken afloop; en nu geen enkel geval meer!

We zijn intusschen aan den Culebracut genaderd. Dat is en blijft een tegenvallertje voor het Kanaal.

Ook voor het spoor. De aardstortingen zijn hier zoo menigvuldig, dat het hoogstgevaarlijk zou wezen den trein hier langs het Kanaal te laten loopen en daarom maakt de trein een omweg en loopt om den pas heen. We moesten daartoe over een houten brug, op hooge palen gebouwd, van den eenen kant naar den anderen om verder een zijlijn in te slaan. Het lachen vergaat u wel een weinig als ge voelt, dat er een gevaarlijke toer met u wordt uitgehaald. Een heel klein stukje moet de trein natuurlijk langs den Pas rijden. 't Gaat zeer voorzichtig en uiterst langzaam, maar ge gevoelt, dat ge toch zeer snel naar beneden zoudt rollen, als er een aardstorting plaats zou hebben op dit oogenblik. En hoe gemakkelijk kan dit niet onder het gewicht van zulk een zwaren trein.

Na dit angstverwekkend voorspel sukkelt ge op het houten bruggetje, dat er met al dat houtwerk nu juist niet erg degelijk uitziet. Als uw coupée midden op den brug gekomen is, staart ge aan weerszijden in de diepte van het uitgegraven kanaal. De heele waggon is onder den indruk: 't is doodstil.

Die equilibristische toer op de slap gespannen brug, rustend op onvasten ondergrond en hangend in onvaste wanden, bevalt u maar half. Een zucht van verlichting ontsnapt u onwillekeurig en lachend ziet ge uw buurman aan, wiens zenuwen zich ook blij ontspannen in een gullen lach. Algemeen beseft men echter het gevaarlijke van dezen overtocht. Hier komt later een ijzeren brug. Die zal wel wat steviger zijn.

Bij *Miraflores* zien we weer de sluiswerken, die van hetzelfde type, afmeting en constuctie zijn als die van *Gatun*.

Ploseling zitten we in het pikkedonker. We stormen een tunnel binnen van 736 voet lang. Als we er uitkomen zijn we heel dicht bij Panama. We zoeken onze handbagage bij elkander en maken ons gereed om uit te stappen.

HET KANAAL.

Het Panamakanaal zal, gelijk men weet, geopend worden met een tentoonstelling. Maar evenmin als met het kanaal zelf gaat het met die expositie voorspoedig.

Van 49 naties, die zijn uitgenodigd hebben tot hiertoe 27 aangenomen, 14 hebben nog geen besluit genomen, en 8 hebben afgezegd. De staten, die hebben aangenomen, zijn voor het meerendeel Latijnsch-Amerikaansche, wier inzendingen — die van Argentinë en Brazilië daargelaten — niet veel zullen beteekenen.

Onder de overigen zijn Canada, Japan en Frankrijk. Volgens den correspondent in New- York van de *Observer* zou Duitschland nog geen besluit hebben genomen. Bedankjes zijn er van Engeland, Rusland, Bulgarijë, Egypte, Marokko, Servie, Siam en Turkije. De Amerikaansche pers weigert over het algemeen te gelooven dat de door Engeland voor zijn weigering opgegeven reden de juiste is. Engeland had zijn weigering gesteund op handels- en niet op diplomatieke redenen.

De *New-York American* acht de door Engeland aangevoerde gronden niet klemmend en verzoekt Engeland zijn besluit nog eens te overwegen. Het blad betoogt, dat, wanneer de koning en de koningin van Engeland naar Noord-Amerika komen, zij geen zoo groot bewijs van hoffelijkheid kunnen geven, als door een bezoek te brengen aan het Panama-kanaal en de tentoonstelling te San Francisco. Een officieele uitnoodiging tot zoo'n bezoek gedaan door president Wilson zou in de Unie veel instemming vinden.

De *New-York Sun* trekt uit het gebeurde het besluit, dat er in Engeland ernstige ontstemming bestaat over de wijze, waarop de quaestie der kanaaltollen in de Vereenigde Staten is behandeld. „De openbare meening in Engeland is er niet voor, mee te doen aan een feestelijke viering van wat feitelijk een klap-in-het-gezicht van Engeland is.

Het blad wijst er verder op, dat het nieuwe Amerikaansche bewind geen haast heeft gemaakt met het nagaan van de quaestie, en men kan zich er in de Vereenigde Staten niet over verwonderen, dat Engeland vindt, dat het niet behandeld is met de achting waarop het recht heeft.

Felix Linke geeft in *Soz. Monatshefte* een beschouwing over de tentoonstellingen, waardoor de economische toekomst van het Panama-kanaal nog bedreigd wordt.

De *N. Crt.* ontleent er het volgende aan:

Tijdens de werkzaamheden zijn zoo dikwijls belangrijke stortingen voorgekomen, dat verdere onaangename verrassingen niet zijn uitgesloten. De meest bedreigde plaats is de Culibrada-doorsteek waar de Cordillera's op 160 meter beneden den beboschten rand op een voetbreedte van 100 M. doorgraven zijn. Tengevolge der geologische vorming van dit gedeelte van het Kanaal kwamen hier reeds meer dan eens geweldige bergstortingen voor die het geheele werk bedreigden en ook voor het vervolg gevaar blijven opleveren. Een tamelijk steile harde bodem, bevat hier op vele gedeelten kleimassa's, waardoor de kans op afbrokkeling zeer groot is, terwijl bovendien de rotsen zelve zeer aan verweeren bloot staan.

Daardoor zijn op 9 Februari 1911 ongeveer 300.000 kub. M. steen naar

Uit de Oude Doos.

De buitgemaakte „Carraboo".

III.

Door het verschijnen van de „Carraboo" voor Saba en vooral het geheimzinnige van haar doen, (wat het vermoeden wekte van konkelarij met de zeeroovers) en dan het verdere verloop der historie met de „Carraboo" welke wij hierna zullen verhalen, werden de Vice Commandant van het eiland en meerdere ambtenaren aldaar in eene moeilijke positie gebracht.

In 1829 kwam de „Proserpina", een Hollandsche oorlogscorvet, gecommandeerd door Kapitein-Luitenant van den Bosch, naar de Bovenwindsche eilanden, opdat aldaar door den Commandant van genoemd corvet onderzoek zou gedaan worden naar de personen, die als medeplichtigen of handlangers in de zaak van de „Carraboo" mochten betrokken zijn, of in het algemeen hunne hulp mochten verleend hebben, hetzij aan zeeroovers, hetzij zich noemende, doch onwettig kapers, of wel ter berging der door hen geroofde goederen.

Het gevolg van dit onderzoek en het door den Luitenant ingediend rapport was, dat door den Heer Gouverneur-Generaal der Nederlandsch West-Indische bezittingen in dien tijd, op 22 Maart 1830 eene resolutie is genomen, waarbij de Vice Commandant, benevens andere ambtenaren, definitief uit 's Rijks dienst zouden worden ontslagen, met bepaling dat geen hunner in het vervolg onder welken naam of titel ook in 's Rijks dienst zou worden gebruikt, hetzij in gesalarieerde, ofwel in honoraire betrekking.

Aan dit besluit werd 11 Maart 1831 Koninklijke goedkeuring gehecht.

In een request dº Juli 1823 aan den Koning der Nederlanden, wordt door den supplikant, Mr. Edward Beaks, zijne verdediging en exculpatie van de hem ten laste gelegde feiten uiteengezet met het ootmoedigst verzoek het Koninklijk besluit van 11 Maart 1813 te willen herzien en hem gunstiglijk te willen ontheffen van de daarbij ter zake voor hem zoo grievende bepaling, dat hij nimmer, noch in bezoldigde, noch in honoraire ambtsbetrekkingen zal worden gebezigd.

Het Koninklijk besluit is later ingetrokken, de Vice Commandant vrijgesproken en in eere hersteld.

Hoever de plaatselijke ambtenaren van Saba en St. Eustatius in relatie stonden met de zeeroverij is niet met zekerheid te zeggen. Wel moet het gebeurd zijn, dat een kaperschooner een valschen Hollandschen zeebrief kon vertoonen, afgegeven op Saba, voor hetwelk de welwillende ambtenaar 500 dollars ontving en een aandeel koffie en suiker, afkomstig van een geplunderd schip; wel dragen onze voorvaderen der Bovenwinden op de Engelsche eilanden in dit opzicht geen onbesmetten naam — het ligt echter niet op onzen weg feiten te gaan reveleeren, die slechts dienen kunnen om het nageslacht dier ambtenaren de misslagen hunner voorvaderen te verwijten.

***

Wat was het verder lot der „Carraboo"?

Den Commande-in-Chief van de Engelsche eilanden St. Kitts, Nevis, Anguilla en de Virgenislands, Hon. Stedman Rowlin, bereikte het bericht uit St. Barths, dat een schip van Britsche afkomst de „Aurora" genaamd, laatstelijk uitgezeild van Londen, was gekaapt en opgebracht naar Saba.

Onmiddelijk zond hij Luitenant Colonel Harper naar den Commandant van St. Eustatius om daar informaties omtrent dit bericht in te winnen. Mocht het waarheid bevatten, dan zou Harper van den Commandant van het eiland, het schip als Britsch eigendom opeischen, en in geval het reeds mocht vernietigd zijn, volkomen restitutie eischen voor de eigenaars. (Men wist op de Engelsche eilanden, hoe op Statia met prijsschepen gehandeld werd.) Verder moesten alle Engelsche onderdanen, aan boord bevonden, uitgeleverd worden.

Daarbij gaf de Engelsche Gouverneur nog als zijn wensch te kennen, dat hem opgave zou worden gedaan wat soort van lading het schip inheft (of had), wat met de bemanning gebeurd was en door welk kaperschip genomen.

Bij aankomst van den Luitenant op St. Eustatius was de „Carraboo" reeds daar, en uit zijn onderzoek in loco bleek dat het niet de „Aurora" — zooals gemeld was — maar de „Carraboo" was, niet uit Londen doch uit Liverpool uitgezeild. Hij liet de eischen van zijn Chef op dit schip gelden.

Uit de wederzijdsche correspondentie tusschen den Engelschen Gouverneur, den waarnemend Gezaghebber van St. Eustatius, Richardson en Lt. Cl. Harper blijkt, dat aan bovenvermelde eischen niet zoo dadelijk voldaan werd.

Aan den Engelschen kant werd beweerd en als zeker vastgehouden, dat het schip van Britsche afkomst was (zooals uit het onderzoek door Har-

beneden gekomen, waardoor 3 treinen met spoorwegmaterieel vernield en 50 menschen gedood werden. Verdere instortingen hadden plaats 10 Februari 1912 toen 250.000 kub. M. en 5 September 1912, toen 1.200.000 kub. M. afbrokkelden. Niet officieele mededeelingen stellen dit laatste cijfer veel hooger, n.l 7 millioen kub. M. de werkzaamheden in het Kanaal werden er maanden door vertraagd. Dergelijke afschuivingen brengen enorme kosten mede, daar zij de kanaalbedding niet alleen versperren, maar ook in de hoogte persen.

Mocht dergelijke katastrofe voorkomen, wanneer het Kanaal voorgoed geopend is dan zou het verkeer gedurende maanden, of zelfs jaren, gestremd kunnen worden. Het gevaar wordt zeer verhoogd door den invloed van den golfslag op de kleilagen; reeds worden tot nu toe jaarlijks 13 kleine en groote afschuivingen door hevige stortregens in den zomer veroorzaakt.

Zeer dreigend is eveneens het kunstmatig gevormd Gatunstuwmeer. Dit meer, dat de sluizen geregeld van water zal moeten voorzien, wordt door de Chagres en eenige kleinere riviertjes gevoed. De watertoevoer in dat gebied is echter in sommige maanden zóó gering, dat de groote waterbehoefte er ternauwernood door gedekt kan worden, zelf als het stuwmeer eerst gevuld is. Men vreest ook, dat de stuwdam door onvoldoenden grondslag het water zal laten doorsijpelen. Er zijn reeds een paar verzakkingen voorgekomen, die daaraan toegeschreven worden, dat de dam door twee oude rivierbeddingen gelegd is, die tot op een diepte van 88 M. uit rotsafval, slijk, leem en dergelijke gevormd zijn.

Ten slotte wordt opgemerkt, dat het Kanaal reeds vóór de opening in 1914 verouderd zal zijn, daar de afmetingen onvoldoende zijn om moderne reuzenschepen van handels en oorlogmarine door te laten. De lengte der sluizen is slechts 405 M. bij 33¾ M. breedte en 12.7 M. diepte, terwijl die van het Duitsche Noord Oostzeekanaal 330 × 45 × 14 M. bedragen. De jaarlijksche bedrijfskosten schat men op 14 millioen dollars, die door de kanaalgelden, ternauwernood gedekt zullen worden. Een er ander wettigt stelling eenig wantrouwen in de toekomst van dit reuzenwerk op technisch gebied.

EXTRA-PARLEMENTAIR KABINET.

De „*Nederlander*" spreekt van een buitennissig concentratie-kabinet, naar aanleiding van de opdracht aan mr. Cort van der Linden.

Merkwaardig, die vrijzinnige voorkeur voor allerhande schoonbetitelde buitennissige kabinetsformaties!

Hoe verzoenend klinkt het: „een zakenkabinet" (maar met Grondwetsherziening en Staatspensioneering op zijn zakenprogram); hoe reëel: „een ministerie ad hoc" (maar dat „hoc" beteekent de concentratiewil); hoe onpartijdig: „een extraparlementair kabinet" (maar van liberalen.)

We zullen er ons niet door laten verschalken.

Hangt niet altijd de vrijzinnigheid zich een masker voor, en bedekt zij niet immer haar wapenschild, wanneer zij zich, als nu, te zwak en te vreesachtig voelt om met open vizier, haar blazoen fier opheffend, de rechterzijde in het kampperk te gemoet te treden?

Zijn wij misschien de pseudoniemen reeds vergeten, waarachter het vrij-liberalisme in de landelijke districten tijdens de laatste campagnie-van-misleiding zijn ware identiteit verstoken heeft?

Herinneren wij ons niet hoe „neutraal", hoe „noch rechts noch links", hoe „onpartijdig-alleen-maar-tegen-duur brood", en last not least, „nationaal-protestantsch"-stemmen ten slotte immer links stemmen beteekende — links, van Tydeman tot Troelstra?

Neen, nogmaals, wij laten ons niet verschalken!, zegt het Chr.-Hist. orgaan.

Een zakenkabinet in den zuiveren zin des woords tot oplossing van in de neutrale zône liggende zaken heeft onze parlementaire geschiedenis trouwens nooit gekend. Het kan als „Koninklijk ministerie".

In een land als het onze maakt echter steeds een der partijen zich van zulk een kabinet meester. Men denke aan het als zakenkabinet opgetreden ministerie-Röell.

Maar zelfs indien men aannam, dat een zuiver zakenministerie ten onzen mogelijk zijn zou, dan nog behoorde op den voorgrond te worden geplaatst, dat zakenkabinet beteekent: een kabinet tot afdoening en voortzetting der loopende zaken, en dus, zij het wellicht gematigder, steeds eene continuatie van het vorig ministerie dient te zijn. Een zuiver zakenkabinet zou dus thans o. i. niet anders dan een kabinet van rechtsche mannen kunnen zijn.

Een kabinet van linksche mannen, dat „een deel van het concentratieprogram zou uitvoeren"...dát een zakenkabinet?

Geloove wie 't wil, „De Nederlander" niet.

Met een extra-parlementair kabinet is het al niet veel anders. Deze term, in Frankrijk zeer gebruikelijk, is ten onzent vrijwel een novum.

Zijn voornaamste verdienste bestaat dan ook hierin, dat hij zoo goed als niets zegt. Feitelijk alleen dit, dat de ministers buiten het parlement moeten gekozen zijn.

Anders niet. Zoowel de heer Van Karnebeek als de heer Domela Nieuwenhuis kunnen dus nu in aanmerking komen. Echter steunt men geen kabinet om de mannen die het samenstellen, maar om zijn program en om zijne beginselen.

Omtrent deze is echter geen enkele aanwijzing bekend.

Alle verrassingen zijn mogelijk.

Alleen, in zoover de vrij-liberale pers hare desiderata omtrent het karakter van zulk een kabinet reeds te kennen heeft gegeven, schijnt ook hier slechts een hinderlaag bedoeld te zijn.

Wij echter zien én in de eene, én in de andere oplossing voorloopig slechts een „gemaskerd concentratiekabinet."

Als bewijs, dat men zich van liberale zijde een Extra-parlementair Kabinet zóó en niet anders voorstelt, als wij daareven zeiden, mogen dienen een paar citaten uit het hoofdartikel, voorkomende in het ochtendblad van *Het Vaderland* getiteld:

„De komende Regeering."

„Voor ons hangt dan ook thans het antwoord op de vraag, of de nu ondernomen vorming van een extraparlementair Kabinet kans van slagen heeft, hiervan af, of de staatsman, wien daartoe opdracht werd verleend, bereid is de hoofdpunten van het Concentratieprogram over te nemen."

„De vraag is echter of de heer Cort van der Linden een tot het conservatisme overhellende staatsman is geworden, zooals hij ons in de latere jaren wel eens is voorgesteld, dan wel of hij nog dezelfde is als de schrijver van het merkwaardige boek „Richting en Beleid der Liberale Partij", waarmede hij 27 jaren geleden de richting aangaf voor de in dien tijd tegen zich zelf verdeelde liberale partij, en het beleid aanwees, dat zij, indien zij hare roeping goed begreep, te volgen had."

„Is de heer Cort van der Linden nog de man, die dat boek schreef en daardoor krachtig medewerkte tot het inslaan van den tegenwoordigen koers, dan kan het niet anders, of het Ministerie, dat hij geroepen is te vormen, zal eveneens van dien geest doordrongen zijn; 't zou dan geen bezwaar kunnen opperen, om de uitvoering van 't Concentratieprogram, dat zoo geheel ligt in de lijn van de door mr. Cort van der Linden aangegeven richting en beleid der liberale partij uit te voeren; en die uitvoering zou daarbij in veilige handen zijn.

„Aan een ministerie, bestaande uit mannen, die zulke denkbeelden zijn toegedaan, zou de Concentratie dan ook o. i. van geheeler harte haren steun verleenen. Maar natuurlijk aan haar program dient zij vast te houden".

De Tijd vraagt zich tevergeefs af, hoe verstandige mannen van zulk een kinderachtige taktiek eenig gevolg kunnen verwachten. Alsof de zaak zelf verandert, indien men haar een anderen naam geeft, de samenstelling en de kracht van het geneesmiddel, indien men op de flesch een ander etiket plakt!

Neen, dan begrijpt de hoefijzerman van het *Handelsblad* de zaak beter. Deze schrijft:

„Een extra-parlementair Kabinet? Wat is dat? Een Kabinet, samengesteld uit mannen, die buiten het Parlement staan. Goed, maar zulk een omschrijving laat ruimte tot groote verscheidenheid van oplossing. Een extraparlementair Kabinet kan nochtans een zuiver politiek Kabinet zijn. Het ministerie Van Bosse—Fock (1868—1871) was zulk een extra-parlementair Kabinet en het ministerie-De Meester was het schoon minder zuiver, ook. In beide Kabinetten nam de formateur, in 't eene geval Thorbecke, 't andere de heer Borgesius, geen zitting, ten einde het Ministerie geen agressief karakter te geven.

„Maar liberale Kabinetten waren deze twee toch ongetwijfeld. En wanneer de heer Cort van der Linden dan ook thans voor den dag zou komen met het ministerie, dat het concentratie-program of slechts de kern ervan, het „program-Bos," zou willen uitvoeren, dan ware aan het vrijzinnige karakter van zulk een formatie ook weer niet te twijfelen en wij begrijpen volkomen, dat in rechtsche persorganen bij voorbaat wordt aangekondigd, dat de rechterzijde zulk een Ministerie als van vrijzinnigen huize zou beschouwen en bejegenen.

„Inderdaad, wat ware het onderscheid? De ministers zouden extraparlementair wezen. Maar het ministerie niet. Een kabinet, dat het program van een parlementaire groep geheel of gedeeltelijk wil uitvoeren, is een parlementair kabinet, al zouden zijn ministers ook uit Groenland en Vuurland zijn gehaald. En een kabinet, dat zou trachten, het merkwaardige ideaal van den (*) correspondent van *Het Volk* te verwezenlijken — geen „concentratieregeering" maar toch weer wel een „vrijzinnig ministerie ter uitvoering van het concentratie-program" — ware...... een concentratie-Kabinet. Het zou buiten verantwoordelijkheid van de partijbesturen der concentratie tot stand zijn gekomen. Maar men kan ook brood bakken buiten den oven van den bakker.

„Feitelijk zouden de vrijzinnigen met zulk een kabinet dezelfde verantwoordelijkheid aanvaarden, die zij, na de weigering van de S. D. A. P., hebben afgewezen. Of, indien zij het niet konden geacht worden te doen, de vrijzinnigheid zou dan toch die verantwoordelijkheid aanvaarden. Het zou óók weer worden: kastanjes voor de socialisten uit het parlementaire vuur halen —door een vrijzinnig Kabinet."

Zóó is het inderdaad, gaat *De Tijd* dan verder. Voor de socialisten zouden de kastanjes uit het vuur worden gehaald door een z.g. Extra-parlementair Kabinet, hetwelk het Concentratie-program aanvaardde, volstrekt niet minder dan door een Concentratie-kabinet zelf en door dit laatste weder niet minder dan door een Kabinet, waarin een drietal socialisten zitting verkregen.

Wij wenschen noch het een noch het andere dezer Kabinetten. Er bestaat, wat dezen betreft, ook alle aanleiding om te zeggen:

„*Plus que ça change, plus que ça reste la même chose.*"

Ook als geslagen partij heeft de Rechterzijde een krachtig woord mede te spreken. Zij is in de Tweede Kamer, waar feitelijk geen enkele partij de meerderheid heeft, nog altijd de sterkste; zij is in de Eerste Kamer de oppermachtige.

Het komt er dus alleen op aan, dat door haar de eendracht bewaard blijve.

Met een Zaken-Kabinet—maar dan niet een Zaken-Kabinet, zooals wij het in ons artikel van den 26n Juli geschetst hebben — zou zij, zonder verloochening van ook maar een enkel harer beginselen, vrede kunnen nemen, totdat de omstandigheden zich zóódanig gewijzigd hadden, dat zij zelve zich weder met het bestuur van 's lands zaken zou kunnen belasten.

Amerikaansche intriges in Mexico.

Het is een publiek geheim, dat de Vereenigde Staten, sedert zij besloten tot den aanleg van het Kanaal van Panama, er op uit waren alle tusschen hunne zuidgrenzen en Panama liggende landen gaandeweg onder hun invloed te brengen, teneinde aldaar in geval van een conflikt met een der andere groote mogendheden vrij spel te hebben.

Het is dan ook hun streven in gindsche landen regeeringen aan 't roer te brengen, die naar hunne pijpen dansen en daarentegen gouvernementspersonen, die hiervoor niet te vinden zijn, ten val te brengen.

In de kleine Staten van Centraal Amerika is hun dit reeds ten deele gelukt, o.a. in Nicaragua, welke republiek met 't oog op de totstandkoming van een concurreerend kanaal, voor hen van bijzondere beteekenis was, en eveneens is de tegenwoordige republiek Panama, die, zooals men weet, vroeger tot Columbia behoorde, een gewillig werktuig in hunne handen. De in voortdurenden geldnood verkeerende andere Centraal-Amerikaansche Staten zullen eveneens na verloop van korteren of langeren tijd moeten zwichten voor de macht van den Amerikaanschen dollar.

Hand aan hand met de bemoeiïngen der Amerikaansche regeeringen gaat het streven van het Amerikaansche grootkapitaal, welk laatste al sedert lang niet meer tevreden is met het eigen land, en zich overal, waar groote winsten zijn te maken, weet te nestelen ten koste van Europa's groote kapitalisten (meer in 't bijzonder de Britsche en Fransche geldmannen).

Dat de Yankees hierin meermalen slaagden zal geenszins verwonderen, indien men weet, dat juist in de Unie staatkunde en geld zoo nauw aan elkander verbonden zijn en Regeering en kapitaal elkander in een dergelijk geval in den regel steunen.

Alleen in de Republiek Mexico onder Porfirio Diaz kwam men niet veel verder. Wel is waar bevonden zich de meeste spoorwegen en mijnbouwondernemingen in Amerikaansche handen, doch de toonaangevende politici wantrouwen terecht den noordelijken nabuur en gaven er de voorkeur aan, zaken te doen met het oude Europa, teneinde in hun land den Amerikaanschen invloed niet te groot te doen worden.

Vooral Limantour, die in de laatste jaren, voorafgaande aan 1910, feitelijk in Mexico 't heft in handen had, was geen vriend der Amerikanen. In dien tijd werd dan ook de Mexicaansche staatkunde ten opzichte van Amerika steeds minder welwelwillend.

De Tehuantepec-baan, die als mededingster van het Panamakanaal den Amerikanen een doorn in het oog is, werd met Britsch kapitaal gebouwd, de Amerikaansche invloed bij de voornaamste Mexicaansche spoorwegen door aankoop der aandeelenmajoriteit van regeeringswege uitgeschakeld, de Amerikaansche spoorwegambtenaren, die tegenstreefden, werden ontslagen enz.

Toen ten slotte ook nog de nieuw ontdekte petroleumbronnen aan de Oostkust, waarnaar Rockefeller zeer begeerig was, aan de Britsche Pearson Maatschappij zouden ten deel vallen, werd het Amerikaansch trustkapitaal te bont en besloot men tot den val van Porfirio Diaz, die Limantour's anti-Amerikaansche politiek had goedgekeurd. In Madero vond de Standard Oil Co., den man, dien zij noodig had. Mexico was rijp voor een revolutie. Men had alleen nog gebrek aan geld. Doch hierover beschikte de Rockefellergroep ruimschoots genoeg. En aldus geschiedde, wat zou moeten geschieden, en 't geen algemeen bekend is.

Madero kwam aan 't bewind, de Standard Oil trust kreeg in Mexico wederom meer invloed en de Rockefellergroep gevoelde zich opnieuw onbeperkt heerscheres.

De gebeurtenissen van Februari, j. l. maakten echter aan dit alles een einde en voor 't oogenblik is 't met de Amerikaansche kansen in Mexico vrij sober gesteld.

Vandaar de verbittering tegen het bewind van generaal Huerta. Vandaar ook waarschijnlijk de tot dusverre geweigerde erkenning door de Regeering te Washington.

Want, al is voor 't oogenblik in Amerika een democratisch, trustvijandiggezind president aan 't roer die als eerlijk, fatsoenlijk man niet met geld is te bewerken, moet hier niet over 't hoofd worden gezien, dat een president evenmin als een vorst onmogelijk zelf alles kan weten en beoordeelden, doch moet afgaan, op 't geen hem gezegd wordt.

En zoodoende zijn de Amerikaansche vijanden der tegenwoordige Mexicaansche regeering er in geslaagd, dank zij de velen hun ten dienste staande middelen de erkenning van Generaal Huerta te beletten.

De vraag rijst hier echter: of president Wilson op den duur niet zal inzien, dat de tegenwoordige toestand onhoudbaar is? En verder, of de Amerikaansche vijanden der Huerta-regeering van meening zijn, dat, indien generaal Felix Diaz president wordt, de kansen voor hen beter zullen worden?

Mocht dit zoo zijn, dan zullen zij in hooge mate bedrogen uitkomen, dat zij dit gelooven;

Waarschijnlijk zullen zij dan ook trachten te beletten, dat generaal Diaz gekozen wordt en voor 't geval, hun dit niet gelukt, een nieuwe revolutie uitlokken, teneinde een hun welgevallig president in Mexico aan 't roer te brengen.

Wie zou dit echter moeten zijn? Een tweeden Madero zouden zij moeielijk vinden en daar zij voor 't oog den schijn willen aannemen, dat de persoon in kwestie door het volk gekozen wordt, rijst terstond de vraag: Wie is in Mexico de man, die populair genoeg is om door de meerderheid der Mexicaansche natie tot president gekozen te worden en aan den anderen kant den Amerikanen welgevallig te zijn?

Het betere deel van het Mexicaansche volk heeft genoeg van de revolutie en wenscht vrede onder een zelfgekozen Staatshoofd. Een poging tot inmenging der noodzakelijke naburen in haar binnenlandsche aangelegenheden, zou zeer zeker door de geheele natie, uitgezonderd misschien enkele omkoopbare verraderlijke elementen — eenparig met geweld van wapenen worden afgewezen. Dat de Amerikaansche exporteurs, die zeer te lijden hebben van den tegenwoordigen toestand, tot deze overtuiging gekomen zijn, blijkt o.a. uit het feit, dat de Amerikaansche „Manufacturers and Exporters Association" te Washington een voorstel heeft ingediend tot de tot dusver nog niet gevolgde erkenning. En die, zooals uit de Reuter-telegrammen blijkt, ook niet volgen zal.

De Tijd.

---

per ingesteld bleek) door kapers was genomen en opgezonden, en bleef men dus bij de aanspraken, die het Engelsche Gouvernement op de schoenerbrik kon doen gelden.

Aan den kant der Hollanders beschouwde men het schip als een verlaten gevonden schoener, waarvan geen enkele bijzonderheid haar afkomst en eigenaars kon uitmaken. De gelukkige vinders waren dus eigenaars, of in ieder geval konden zij minstens vergoeding eischen voor het opbrengen en bergen ervan.

Daarenboven kwam het 't plaatselijk bestuur van St. Eustatius voor, dat schip of lading zeker niet van Engelsche afkomst zouden wezen.

Wat van de zaak zij, de Commandant schreef ten lange laatste aan den Engelschen Luitenant, dat hij de zaak vóór zou brengen voor het gerecht van St. Eustatius, en dat dit beslissen, zou wat met het schip gedaan moest worden.

En de beslissing kwam. Schip en lading zouden worden overgegeven aan het Britsche Gouvernement. Echter onder ééne conditie. Dat n.m. het schip en deszelfs lading zouden getaxeerd worden, en een gedeelte der lading, één derde uitmakend van de geheele waarde, opgeslagen blijven op St. Eustatius.

Want ook de bergers lieten hun eischen gelden, doch konden door deze hangende kwestie met Engeland niet onmiddelijk worden tevreden gesteld. De Gouverneur Generaal van de Nederlandsche W.I. bezittingen moest in dezen beslissen wat er toegekend moest worden aan hen, die het schip het eerst hadden bezet, voordat het Britsch Gouvernement of hare aanspraken op had doen gelden.

Aan beide kanten werd met deze beslissing vree genomen. Een commissie van schatters, door beide partijen benoemd, taxeerde de waarde van het schip en inhoud, en het derde der waarde werd in goederen aan wal gebracht.

Alleen deed zich nog een scherp protest hooren van den Gouverneur van St. Kitts tegen de restitutie van eenige bergingskosten, en tegen het achterhouden der lading, als zijnde dit tegen alle recht en wet.

Slechts die onkosten konden volgens recht met de lading betaald worden, en daarom zou zijn om het schip van Saba naar St. Eustatius te brengen en het in de haven van laatst genoemd eiland voor alle gevaar te bewaken.

Het schip zou dan naar St. Kitts worden opgebracht. Doch ook thans dreigde weer gevaar, daar men kapers aan den horizon kruisend had gesignaleerd, die eene laatste poging zouden in het werk stellen om de Carraboo op te pikken of te doen zinken.

Gelukkig echter kwam de „Emulous" voor anker te Basseterre op St. Kitts. Dit oorlogsschip deed ten dien tijde dienst om de mails van Engeland naar de W.I. koloniën over te brengen.

Zoodra de Commandant van dezen boodem het in de dagen voorgevallene gehoord had, bood hij zijne diensten aan om de Carraboo behouden onder de kanonnen van St. Kitts te brengen.

De Emulous ontmoette de Carraboo reeds in het kanaal tusschen St. Kitts en St. Eustatius en bleef zoolang haar begeleiden tot zij onder de forten van St. Kitts buiten gevaar was en haar geen nadeel kon toegebracht worden door de verdachte schepen die in den omtrek bleven kruisen.

Zoo was het schip dan een wreed noodlot ontkomen, en eindelijk dan met het grootste deel der inhoud voor de eigenaars gered. Zeker een van de weinige uitzonderingen.! Want het gewone lot van gekaapte schepen, die in St. Eustatius aankwamen, was, snel ontladen te worden en opgevuld met steenen en andere zware voorwerpen in diep water neergelaten te worden.

Zoo verhaalt voormelde Luitenant Harper dat tijdens zijn verblijf op St. Eustatius, toen hij de onderhandelingen voerde met den Commandant, op een Zaterdag morgen een brik binnenkwam, in den daaropvolgenden nacht werd ontladen, terwijl men den volgenden Zondagmorgen geen spoor meer van haar ontdekken kon. Zooals men zeide: *Gezonken*. En dit gebeurde wekelijks, en soms wel tweemaal 's weeks.

Berichten uit de Kolonie.

Koninginnedag.

't Was dit jaar niet een enkele dag, maar bijna een volle week. 't Begon reeds Vrijdag, toen aan den Waterkant der Overzijde het feestterrein werd in orde gebracht en de Wilhelminakiosk versierd. Met genoegen zagen wij een paar Heeren der Feestcommissie persoonlijk aan 't werk om het Dundoek te spannen en de vlaggetjes en palmen netjes te arrangeeren.

Als Hollander was ik in mijn hart wel wat benauwd, dat er Maandag, dat is vier dagen en nachten later, geen vlag meer te zien zou zijn. In Holland zou de lieve straatjeugd er wel een handje mee gelicht hebben, maar hier op Curaçao gaat het net andersom. We zagen toevallig den volgenden dag, hoe een jongen van 'n jaar of zeven heel ernstig een paar touwtjes vaster bond, toen hij bespeurde, dat een der vlaggen niet al te stevig hing.

De Koninginnedag is nu eenmaal HET feest van Curaçao, eenieder neemt er aan deel en doet z'n best om alles goed en netjes te laten afloopen.

Zondag werd het Koninklijk Saluut gegeven door Fort en Oorlogsbodem, 's avonds was er een schitterend bal in de Societeit *Curaçao*.

Maandagmorgen weerklonken de Vaderlandsche liederen reeds voor zessen bij het hijschen der vlag. 't Feest was goed ingezet en overal wapperde onze Driekleur. Om negen uur namen de volksspelen een aanvang onder algemeene belangstelling. Maar dit jaar zou er iets heel bijzonders gebeuren. Een gedeelte dezer spelen viel in 't water door den regen. Een korte maar harde bui bedierf wat Zondagsche kleeren en zette den Waterkant onder water. Toen het Oranjezonnetje weer kwam schijnen, stonden er veel plassen en was het erg slikkerig. Het werd 'n kwartiertje droog en zoo toog de officieele wereld ter audiëntie. Ook de Etat-Major van de Amerikaansche *Des Moines* was tegenwoordig.

De Heer LEON V. LEYBA, Ondervoorzitter van den Raad van Bestuur sprak den gelukwensch der bevolking uit, waarop de Gouverneur antwoordde. Een heildronk op Hare Majesteit werd ingesteld door Z.H.E.G. Daarna gingen de volksspelen weer ongestoord hun gang en had er plechtige receptie plaats op de Societeit De Gezelligheid.

Op zeer praktische wijze heeft de Feestcommissie dit jaar voor de cadeautjes aan de schoolkinderen gezorgd. Ze kregen iets aardigs, waar ze wat aan hadden. Onderwijzers en kinderen waren uiterst voldaan.

De weezenkapel van Sta Rosa heeft zich dapper geweerd op dien dag. 's Morgens speelde ze bij de volksspelen en 's avonds gaf ze een mooi concert. Het hoogtepunt van 't feest was echter 't vuurwerk, juist daags te voren aangekomen. De Heer H. MANUEL, Adjudant-onderofficier, stelde zich als altijd weder beschikbaar om voor alles te zorgen. Hij heeft zijn mannetjes en werkt stil door, zonder iemand verder lastig te vallen met onnoodige drukte. Eenieder heeft zich kunnen overtuigen, hoe mooi het vuurwerk was dit jaar en hoe geregeld alles werd afgestoken zonder lange tusschenpoozen. De Feestcommissie heeft een goede keuze gedaan, er waren weer nieuwe nummers bij.

De militaire kapel speelde lustig onder het vuurwerk, terwijl de Gouverneur in het mooi versierde en geïllumineerde Gouvernementshuis druk receptie hield, waar na het Bal volgde. De volgende drie dagen vierde het Garnizoen zijn Koninginnefeest, en zoo kwam net de feestweek vol.

Gedecoreerden

Ter gelegenheid van Harer Majesteits verjaardag werd benoemd tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw Z. D. H. Mgr. M. G. VUYLSTEKE, Bisschop van Charadrus en Apostolisch Vicaris van Curaçao.

Op geheel bijzondere wijze verheugen wij ons over deze hooge onderscheiding. Het is een schitterend bewijs van Koninklijke appreciatie der vele groote verdiensten van den Apostolisch Vicaris, als hoofd der Katholieke Missie, welke mede geëerd wordt in haar Bisschop.

De Heer A. JESURUN, directeur van de Curaçaosche Bank en voorzitter van de Kamer van Koophandel is bevorderd tot officier in de orde van Oranje Nassau.

De Heer H. J. COHEN HENRIQUEZ, postdirecteur, tijdelijk belast met de leiding van de hoeden-industrie is benoemd tot Ridder in diezelfde Orde.

Aan Mejuffrouw ISABEL CREFTE, hoofd van den vlechtcursus op Pietermaai, en aan de Heeren H. J. WESTERHOF, brigadier bij de brigade marechaussee, H. C. BROEKMAN gepens. Sergantmajoor, en H. MANUEL, Adjudant-onderofficier, is toegekend de zilveren medaille van Oranje Nassau.

De firma J. PH. EVERTZ, Aerated Water Company Curaçao heeft het recht ontvangen het Koninklijk Wapen te voeren.

Aan allen onze hartelijke oprechte gelukwenschen.

De Juliana-Werf.

De Inzender in *De Vrijmoedige* heeft gelijk, het was Woensdag een Nationale feestdag. Niet de Firma S. E. L. MADURO & SONS, maar Curaçao vierde de inwijding der JULIANA-WERF. Als bij intuitie werd algemeen begrepen de groote beteekenis van deze gebeurtenis, niet slechts voor de Firma, maar ook voor heel Curaçao.

We zijn klaar voor het modern wereldverkeer op scheepvaartgebied! Ieder oogenblik van den dag en den nacht kunnen de groote lijners hier binnenvallen om te kolen. Hier geen Noorderstormen, geen orkanen, geen kanaaltollen, geen langzaamwerkende sluizen, hier niets wat een snelle, bunkering belemmert, en — alles zeer goedkoop!

Geheel Curaçao heeft deelgenomen aan het inwijdingsfeest. Groote, breede sloepen van de K. N. Marine, stoombootjes en motorjachten voerden de talrijke bezoekers gestadig aan. De Juliana-Werf was in een feestelijk versierde wandelpier herschapen. Hr Ms *Zeeland* lag er gemeerd. Jammer, dat de Amerikaansche *Des Moines* 's middags om 2 uur was uitgevaren. Of, misschien nog beter zóó! Het feest was er minder officieel door en werd meer meegevoeld door eenieder. Zoodra de Gouverneur was aangekomen, vergezeld van zijne beide Adjudanten en afgehaald door de Heeren MADURO, hield ZHEG. de volgend speech:

DAMES EN HEEREN!

Het zij mij vergund een enkel woord te spreken; en dat wel, om de firma Maduro geluk te wenschen met het feit, dat wij hier zijn komen vieren: de inwijding van de nieuwe werf in het Schottegat.

Ik acht dit bepaald een belangrijke gebeurtenis, omdat dit groote havenwerk veel zal kunnen bijdragen tot verwezenlijking onzer hoop, dat de opening van het Panama-kanaal voor onze kolonie zal doen aanbreken een tijdperk van grooter bloei.

Wil Curaçao van de opening van dat kanaal werkelijk kunnen profiteeren en een belangrijk gedeelte van het scheepvaartverkeer, dat zich in deze zeeën zal ontwikkelen, tot zich trekken, dan moet niet alleen onze haven zoo worden gemaakt, dat de grootste stoomschepen er zonder gevaar in en uit kunnen loopen, maar moeten ook hier aan de scheepvaart al de gemakken worden geboden, die deze redelijkerwijze kan eischen en in de havens van den omtrek zou kunnen vinden.

Door de regeering van het Moederland daartoe in staat gesteld, zorgt het Bestuur voor de verbetering van de haven, doch de voldoening aan de andere eischen moet, daar de kaden en werven hier geheel door particulieren worden geexploiteerd, uit den aard der zaak grootendeels worden overgelaten aan het particulier initiatief.

Dat het vertrouwen daarin gesteld niet ijdel was, heeft de firma Maduro getoond, door zoo spoedig en in zoo korten tijd dit groote werk tot stand te brengen.

En het Bestuur én de bevolking van Curaçao moeten haar daarvoor erkentelijk zijn, omdat dit werk zeer veel zal kunnen bijdragen tot den bloei van ons havenbedrijf, waarvan de welvaart hier in zoo hooge mate afhankelijk is.

Ik wensch aan de firma Maduro dan ook, van ganscher harte, het beste succes toe met de exploitatie van deze werf, en hoop, dat zij zoo groot mag worden, dat zij al zeer spoedig haar plannen om de kaden nog langer te maken zal moeten ten uitvoer leggen.

De Heer S. E. L. MADURO antwoordde hier op:

Mijnheer de Gouverneur

en U allen, dames en heeren, die de inwijding van onze nieuwe werf met Uwe hooggewaardeerde tegenwoordigheid hebt willen vereeren, onzen besten dank.

Uit Uw aanwezigheid te dezer plaatse bij deze gelegenheid meenen wij toch eene getuigenis te zien van de algemeene belangstelling, welke het door onze firma aangelegd werk inboezemt.

Gepaard aan de verbreeding van den havenmond van Curaçao hopen wij dat de daarstelling van de *Juliana Werf*, nu de opening van het Panama Kanaal op handen is, zal medewerken om de aandacht van de scheepvaart op Curaçao als kolenstatie te vestigen.

Het welzijn van Curaçao hangt in groote mate af van de verbetering van zijn haven, van de geriefelijkheden, welke alhier aan de scheepvaart aangeboden worden.

Het is ons streven geweest dit werk gereed te krijgen en ter beschikking van de scheepvaart te kunnen stellen eer nog het Panama Kanaal de verbinding van de beide oceanen daarstelt.

In een der jongste Nederlandsche bladen komt een mededeeling voor van den gezant van Nicaragua te 's Gravenhage, betoogende, dat het bezit van Curaçao door Nederland aan de ontwikkeling van den Nederlandschen handel met Centraal Amerika een grooten steun zal verschaffen.

Aan U, hooggeachte heer Gouverneur, breng ik eerbiedig den dank van de firma S. E. L. Maduro & Sons over, voor Uwe betoonde belangstelling in het door haar volbrachte werk en voor de woorden en goede wenschen door U bij deze gelegenheid uitgesproken.

Aan U, Hooggeachte heer Kolonel Houwing, zij eveneens onze diepgevoelde dank betuigd voor het nieuwe bewijs van Uwe belangstelling in dit werk geleverd door Uw besluit om H. M. „Zeeland" aan de nieuwe kade te doen aanleggen om het nationale oorlogsschip het eerste schip te doen zijn, dat alhier kolen inneemt.

Voor ons is dit een hooge eer.

Het zij mij veroorloofd aan UHEG als kommandant van den bodem, die zich alhier van kolen voorziet, dit zilveren mandje met kolen gevuld namens onze firma aan te bieden.

Moge deze kolenmand voor U. H. E. G. een herinnering blijven aan dit feit. Gelieve dien aan te nemen.

De firma waardeert in hooge mate den steun, dien zij, én van het koloniaal Bestuur, én van de koninklijke Marine, bij de uitvoering van hare taak heeft mogen ondervinden.

Aan U, geachte heer Evertsz zij bij deze gelegenheid de dank van onze firma gebracht voor de hulp en steun, welke wij van u hebben mogen ontvangen bij den aanleg van dit werk.

Uwe kennis als ingenieur is ons van het grootste nut geweest en gij hebt moeite noch inspaning gespaard om ons uwe diensten te verleenen.

En thans wordt de Juliana-Werf van af heden ter beschikking van de scheepvaart in het algemeen, van de koninklijke Marine in het bijzonder, gesteld. Moge zij blijken in alle opzichten aan haar doel te beantwoorden!

Ik heb gezegd.

Getroffen en verrast sprak Kolonel HOUWING:

Dames en Heeren.

Het doet mij veel genoegen aan het verzoek van de firma MADURO & SONS te hebben kunnen voldoen om met Hr. Ms. „Zeeland" heden aan dezen steiger te meeren, opdat dit schip het eerste zou zijn, dat van de Juliana-werf kolen inneemt.

Tusschen de Marine toch en de firma MADURO heeft altijd de beste verstandhouding bestaan van wege de vlotte, coulante en royale wijze waarop Hr. Ms. Schepen steeds door de firma werden bediend.

Gaarne aanvaard ik dan ook de gracieuse wijze waarop mij de eerste kolen worden aangeboden. De zilveren mand zal voor mij steeds een gewaardeerd aandenken zijn van de firma die ik gedurende mijn verblijf alhier heb leeren hoogachten van wege hare energie, initiatief en durf in zaken. Hartelijk hoop ik, dat ons aller wensch, dat Curaçao een der belangrijkste kolenstations in de Caraibische Zee worde in vervulling mag gaan en daarbij de firma MADURO steeds in bloei mag toenemen.

Wordt dit succes bereikt dan is dit in niet onbelangrijke mate te danken aan de onvermoeide werkkracht en onverdroten ijver van den firmant S. E. L. MADURO.

Dames en Heeren ik stel voor dit glas te ledigen op de gezondheid van den Heer S. E. L. MADURO."

Gretig werd aan dit vriendelijk verzoek voldaan, terwijl de Marine-Kapel haar lustige deunen deed hooren.

Nu hadden de vele vrienden der firma MADURO gelegenheid op minder officieele, maar niet minder hartelijke wijze hunne gelukwenschen aan te bieden. De Heeren MADURO en de Commissarissen van Orde deden hun best allen gasten te gerieven en het den Dames en Heeren zoo gezellig mogelijk te maken.

Aan alleskomt een einde; ook aan dit feest, hoe prettig ook moest een einde komen. De sloepen en motors brachten de gasten weer aan wal.

Curaçao is ingeschakeld in het modern scheepvaartverkeer.

De laatste Mail bracht ons *La Gazette de Hollande* met een mooi artikel over *Curaçao et l'ouverture du Canal de Panama*, geïllustreerd met een kiekje van de nieuwe Werf, hier *Wilhelmina Kade* genoemd.

Uit dit artikel releveeren wij, dat de opkomst van Curaçao als Kolenstation te danken is aan de activiteit der firma MADURO. Sinds 1901, toen deze firma de werven van M. L. B. SMITH overnam, dateert de geregelde toename van het kolenbunkeren der schepen in Curaçao. Vóór 1901 werden slechts een paar honderd ton kolen uitgevoerd, thans is dit gestegen tot 50 à 60.000 ton per jaar.

Wij wenschen der firma MADURO geluk met de inwijding der nieuwe werf, en roepen allen reeders, scheepbevrachters en industrieëlen toe: Ziet eens, wat één firma vermag! Wilt Ge uw geboortegrond groot maken „toont U actief en werkt!"

Struisvogelpark.

Het Bestuur heeft 100 Gld, en de Koopmansstand 500 Gld. uitgeloofd voor degenen, die eenige aanwijzing kunnen doen in zake den moordaanslag op Choloma.

Dit is een bewijs, hoezeer Bestuur en Bevolking verlangen naar licht in deze duistere zaak. Maar tot dus verre heeft het Gerecht nog niets kunnen vinden.

Wij zijn overtuigd, dat het Gerecht hier met eenige voortvarendheid te werk zal gaan en het onderzoek zoo volledig mogelijk zal verrichten.

Een moord met voorbedachten rade, want het slachtoffer werd blijkbaar afgewacht, mag niet ongewroken blijven. Dergelijke misdaden kwamen nooit voor op Curaçao, en moeten nu streng onderzocht en bestraft worden.

Des Moines.

De Amerikaansche Officieren hebben druk deelgenomen aan de viering van het Koninginnefeest; zij waren op het Bal der Societeit *Curaçao*, op de audiëntie, op *De Gezelligheid*, en weer 's avond op 't Bal bij den Gouverneur. Dinsdag lunchte de Gouverneur aan boord en Woensdag kwamen de Officieren ten Gouvernementshuize. In den namiddag vertrok de Amerikaansche kruiser.

Hr. Ms. Zeeland

vertrekt heden naar Suriname.

Lodewijk van Nassau.

Dit tweede groote vrachtschip van den K. W. I. M. kwam Maandag voor het eerst in onze haven. Wij wenschen het steeds volle ladingen en altijd gelukkige reizen.

Gered.

Maandagmorgen was een visscher aan 't aas zoeken in het Rifwater, toen hem een soort beroerte trof en hij voorover in het water sloeg. Dit werd gelukkig opgemerkt door CHARLES LASTEN, oppasser op Montecrist, en door CARLITO, den politieswrikker van het Gesticht. Zij roeiden spoedig naar den drenkeling en haalden hem binnen hun bootje. Hij leefde nog, maar had zeer veel water in. Na den man wat bijgebracht te hebben werd hij naar 't Gasthuis vervoerd.

Brand.

Gisteravond tegen 6 uur was het in de Schoolstraat een geloop en gedraaf van belang. Spoedig bleek een klein huisje in brand te staan, waarvan de bewooner niet aanwezig was. Door Politie en burgers werd het brandje gebluscht.

De Cur. Bank II.

Mr. G. J. FABIUS heeft in de *Economist* van Augustus zijn tweede stuk geschreven over Het grondcrediet.

Onderwijs.

Er gaan weer twee zonen van Aruba naar de Universiteit. De Jongeheeren J. E. M. ARENDS en J. DE J. ARENDS hebben met goed gevolg hun eindexamen op het Canisius-college te Nijmegen afgelegd. Dit staat gelijk met het admissie-examen voor de Universiteit. De Jongeheer J. H. CROES ging over van de 4e naar de 5e klasse.

Aan de Heeren studenten en hunne geachte families onze gelukwenschen.

Dankbetuiging.

Ontvangen van de H.H. EDWIN SENIOR en JAMES & HENRY JONES nieuwe tijdtafels der *H. A. L.* en *Leyland Line*. Onzen oprechten dank hiervoor.

Koloniale Raad.

De verdaagde vergadering ging Donderdag ll. door, er waren 10 leden aanwezig. De Heeren PENSO, DE GAAY FORTMAN en SUTHERLAND werden benoemd om zich in een Commissie te vereenigen tot onderzoek van de verzoekschriften, ingekomen tegen het Bestuursvoorstel om opnieuw havenrechten te gaan heffen van de stoomschepen. Het voorstel tot wijzigingen der scheepsinspectie werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen, de traktementsverhoogingen naar de Afdeelingen verwezen.

Curaçao en Bonaire.

Een particulier telegram uit Washington meldt dat in politieke kringen er bij de Regeering op wordt aangedrongen te onderhandelen met Nederland tot den aankoop van Curaçao en Bonaire, ten einde aldaar een maritieme basis te vestigen, welke de Zuid-Caraibische Zee en den toegang tot het Panamakanaal kan beheerschen.

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde.

PROGRAMMA.

1. Le Villageois	Pas Red	B. Cusner
2. La Bohemienne	Ouverture	G. Violetta
3. Illusion	Mazurka (1e uitv.)	C. Boskaljon
4. Realité	Fantaisie	G. Badart
5. Dollarprinzessin	(1e uitv.)	L. Fall
6. Ein Walzertraum	Potpourri	O. Strauss
7. Casta Susana	Valse	J. Gilbert
8. The two little Bullfinches	Polka for 2 Piccolos (1e uitv.)	H. Kling

Posterijen

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Obdo Bijo, Silvero Cohen (10), Lazari Dayan (2), C. de Vries, Nico Fitel, Joussef Jehg (3), Josefina Monnes, Emilia de Perez, Julia Pinedo, Anita Rotostam, Lodewijk Vanantonie, B. & J. Jesurun, Alfredo Casadini.

Aangeteekende stukken: Sylvain Cohen (7), Gebr, Jonchees, Laadbouwkundige, H. W. Rojer Jr.

Drukwerken: Leutenent Petkey, Antonio Panahalla, Abdo Bigio.

Niet voor verzending vatbaar een drukwerk geadresseerd aan J. C. St. van Eps, Panama.

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 5 September 1913.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.		0.22
ZOUT per vat van 180 K.G.	f	0.80
DIVIDIVI per K.G.	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.70
„ per KG. 2e kw.	„	0.60
HUIDEN per K.G.	„	0.60
GEITENVELLEN per K.G.	„	1.10
WOL per K.G.	„	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk	„	0.55
BEENDEREN per K.G.	„	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.	„	0.05
STROOHOEDEN (hiefiapa):		
Kwaliteit No. 1 per dozijn	„	3.75
„ „ 1 (gebleekt) „	„	3.87½
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„	—
„ „ 6 „ „	„	8.
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	12,
„ „ 11 „ „	„	15.
„ „ 12 „ „ OLA	„	15
„ „ 13 „ „	„	15
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	15

Ratten.

In de laatste 8 dagen werden 83 ratten in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd.

Nederland.

Volgens een telegram van 29 Augustus ll. uit den Haag, is het Ministerie als volgt samengesteld:

President van den Ministerraad en Binnenlandsche zaken, Mr. Cort van der Linden;

Buitenlandsche zaken, Mr. Loudon;

Justitie, Mr. Mort (hiermede wordt waarschijnlijk bedoeld Mr. B. Ort, advocaat-generaal bij den Hoogen Raad);

Marine, Mr. Rambonnet;

Financiën, Mr. Bertling;

Openbare werken, Mr. Lely;

Landbouw, Nijverheid en Handel, Professor Treub;

Koloniën, Mr. Pleyte;

Oorlog, Kolonel Bosboom.

De Minister van Koloniën is ongetwijfeld Mr. TH. B. PLEYTE, die ook jarenlang advocaat op Java was. Mr. A. M. PLEYTE is reeds jaren dood.

Uit de naburige Republieken.

Venezuela. *El Nuevo Diario* van Caracas is weder eens op onze redactietafel verschenen.

De revolutie was op meerdere plaatsen tegelijk begonnen. Op Coro bestond ze in een schijnbeweging, van de regeering zelf uitgaande. Men had een correspondentie in handen gekregen waarin een plan tot revolutie op Coro zeer duidelijk was omschreven. De Regeering gaf zelve op de afgesproken dagen en plaatsen de overeengekomen teekens en lokte aldus de hoofdmannen der partij van Castro in den val, ± 20 kopstukken zijn gevangen genomen.

Tegelijkertijd, einde Juli-half Augustus, begon het in den staat Falcon te spoken, doch ook hier was de Regeering ingelicht en wist al heel spoedig de troepjes van 200 en 250 man te verslaan.

De vrede en rust zijn in Venezuela hersteld.

Haiti en Sto. Domingo. Reeds een paar dagen bleven de kabelberichten uit, dat is gewoonlijk een teeken, dat er revolutie is in Haiti of Sto. Domingo. Wij worden nog bevestigd in deze meening door het feit, dat de Hollandsche boot reeds tweemaal een paar dagen vroeger dan gewoonlijk van Haiti kwam. Als er geen handel is, vechten ze daar.

Buitenland.

Algemeen Overzicht.

Op den Balcan.

Vrede!

De broederkrijg is dan weer geëindigd. Onlangs werd te Boekarest de vrede mondeling gesloten en later de protocollen opgemaakt en onderteekend. Welke precies de voorwaarden zijn is nog niet bekend, maar vast staat, dat Griekenland de betwiste havenplaats Kavalla krijgt, doch dat Stroemitsa niet aan Servië, maar aan Bulgarije is toegewezen.

Roemenië heeft in de laatste dagen een sterken druk uitgeoefend op de overige gedelegeerden. Het heeft gedreigd zelf een protocol op te zullen maken, dat voor alle partijen aannemelijk zou zijn (althans volgens de inzichten van de Rumeensche regeering) en de aanneming daarvan door de oorlogvoerende met alle kracht te zullen eischen. Onder dien invloed zijn de gedelegeerden matiger in hun eischen geworden en namen de onderhandelingen een bereidwilliger verloop.

Nu is het dan vrede.

Groote vreugde zal dit bericht brengen in de Slavische landen niet alleen, maar in gansch Europa. Want hoe kort van duur, hevig, bloedig en wreed is er gestreden, tienduizenden zijn gevallen, duizenden gekwetst en voor heel hun leven invalide. Het Grieksche leger alleen heeft in den laatsten oorlog 35.000 man verloren, terwijl, volgens de berekening van den „Economist", de verliezen der oorlogvoerenden, Turkije inbegrepen, hebben bedragen: aan dooden en gewonden ruim 400.000 man, en aan geld ruim 2949 millioen.

Het verloop van den oorlog.

De oorlog was ontstaan door twist onder de vroegere bondgenooten over de vraag, hoe het veroverde gebied moest verdeeld worden. Vóór het uitbreken van den krijg tegen de Turken was er tusschen Bulgarije en Servië een verdrag gesloten, hetwelk bepaalde, dat Bulgarije, Rumenië en Macedonië zou verkrijgen voor zoover deze streken op de Turken zouden veroverd zijn. Bulgarije zou echter een legercorps ter beschikking van Servië stellen om Albanië te veroveren, dat aan Servië zou komen. Dit geheim verdrag kon niet nagekomen worden:

1o. omdat Albanië door de Mogendheden tot zelfstandige staat is verklaard;

2o. omdat de Bulgaren niet de Serviërs gesteund hebben, maar juist omgekeerd, een Servisch legercorps van 45.000 man de Bulgaren ondersteunde bij het beleg van Adrianopel.

Het op de Turken veroverde gebied in Roemenië en Macedonië eischte Bulgarije nu voor zich alleen op en Servië zou niets gekregen hebben. De Servische regeering vroeg een nieuwe verdeeling, hetgeen de onhandelbare Daneff, toen minister-president, hardnekkig weigerde. Met Griekenland lag Bulgarije eveneens overhoop om het bezit van Saloniki en de incidenten, die zich aldaar hadden voorgedaan, o. a. de ontwapening der Bulgaarsche troepen.

In de laatste dagen van Juli overviel het Bulgaarsche leger plotseling en verraderlijk de Servische troepen. Toen brak de oorlog uit. Servië en Griekenland sloten een nieuw verbond en hunne legers rukten tegen de Bulgaren op; dezen werden overal verslagen en teruggedreven, terwijl de overwinnende legers zegevierend op Sofia aanrukten. Ook Rumenië verklaarde Bulgarije den oorlog, de Turken heroverden Adrianopel en de door de Bulgaarsche troepen bezette landstreken.

Geheel verslagen en machteloos vroeg Bulgarije om den vrede. Daneff moest ontslag nemen en hij, eenige maanden geleden gevierd als een grootsch en bekwam staatsman, is nu in staat van beschuldiging gesteld, als zijnde de oorzaak van de rampen en vernederingen, die Bulgarije in de laatste weken troffen. Het aanzien van het Bulgaarsche leger is danig geschokt door de geleden nederlagen en de troon van Czaar Ferdinand heeft reeds gewankeld.

Hij heeft zijn land groot gemaakt, voorzeker, maar hij heeft het weer klein gemaakt ook!

Servië en Griekenland daarentegen, komen met eer en roem uit den strijd; vooral Griekenland heeft belangrijke veroveringen gemaakt, b. v. in Epirus, verder een flinke kuststrook langs de Egeïsche Zee, waarin de belangrijke havenplaatsen Saloniki en Kavalla.

De legers van deze beide landen hebben zich een schitterende reputatie verworven, de koningen Peter en Constantijn zullen verheerlijkt worden als groote vorsten en veroveraars, die hun land groot gemaakt hebben en tot aanzien brachten, de minister-presidenten Pasijits en Venizelos hebben zich naam verworven als groote staatslieden.

Voor Servië en Griekenland is er alle reden tot juichen én over den vrede, én over hetgeen door den strijd verkregen werd. In Bulgarije mag men dankbaar zijn, dat verdere nationale vernederingen — als b. v. de bezetting van Sofia — zullen uitblijven. Danig verzwakt is dit land uit den strijd teruggekomen; eens de eerste, nu de laatste in de rij der Balkanstaten.

ZEILVAART.

van 1 Aug. tot 1 September zijn

Binnengekomen. VAN	SCHEPEN	Uitgezeild NAAR	SCHEPEN
Aruba	21	Aruba	13
Bonaire	43	Bonaire	29
Isl Barlov.	1	Isl Barlov.	1
Maracaibo	8	Maracaibo	11
La Vela de Coro	4	La Vela de Coro	4
La Guayra	0	La Guayra	1
Pto Cabello	3	Pto Cabello	0
Guanta	1	Guanta	1
Rio Hacha	2	Rio Hacha	1
P Colombia	0	Pto Colombia	1
S Domingo	3	Sto Domingo	3
Pto Rico	2	Pto Rico	0
Barbados	0	Barbados	1
Mobile	1	Mobile	0
totaal	89	totaal	66

Vergeleken met den staat van 1905 is er wat de maand Augustus betreft ook nog vooruitgang te bespeuren alhoewel in niet zoo groote mate als eind Juli. In 1905 liepen er in Aug 72 zeilschepen binnen, terwijl nu dat aantal gestegen is tot 89. Wellicht is deze geringe voortgang gedurende de afgeloopen maand toe te schrijven aan de onlusten in venezuela. Rust en vrede IN en MET de naburige Republieken zijn voor Curaçao eene eerste voorwaarden van bloei en welvaart op alle gebied.

St. Thomas-kring.

Donderdagavond 11 Sept. a. s. Gewone vergadering in het lokaal der Vereeniging Kerkplein-Overzijde.

Aanvang 8 uur 's avonds.

De Directeur
P. fr. R. J. C. WAHLEN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 30 AUG. — 13 SEPTEMBER.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Lod v Nassau	C v Baaren	31 Aug.	Amsterdam	3 Sept	New-York
Zulia	S S Morris	30 „	New-York	30 Aug	Maracaibo
Merida	A Johanson	1 Sept	Maracaibo	1 Sept	La Guayra
Merida	A Johanson	3 „	La Guayra	4 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	4 „	Maracaibo	4 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	4 „	New-York	4 „	La Guayra
Pr Willem I	A R Nijboer	5 „	New-York	7 „	Amsterdam
Philadelphia	H Highborn	10 „	La Guayra	10 „	New-York
Merida	A Johanson	10 „	Maracaibo	10 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	13 „	New-York	13 „	Maracaibo
Pr der Nederl	J C Metus	13 „	Amsterdam	14 „	New-York
Sif	Martin	27 Aug.	Norfolk	5 Sept	Cuba
Des Moines	A F Long	30 „	Pto Cabello	3 „	Trinidad
Siena	Raffo	3 Sept	Colon	8 „	Genova
Almerian	Henderson	6 „	Liverpool	6 „	Galveston *
Niederwald	L Schubarth	11 „	Pto Colombia	13 „	Hamburg
Scharzwald	R Rauschenplat	13 „	Hamburg	13 „	Pto Colombia

Schooners.	Aankomst.	van	Schooners.	Vertrek	naar
Camia	30 Aug.	Vela de Coro	*Carlota H*	30 Augustus	Maracaibo
Juan Luis H	30 „	Aruba	*Electra H*	30 „	Maracaibo
Lady C	31 „	Rio Hacha	*Perla de Ozama*	2 Sept	Sto Domingo
Refugio H	1 Sept	Aruba	*Refugio H*	2 „	Aruba
Sirena H	1 „	Maracaibo	*Virginia H*	2 „	Vela de Coro
Maria H	2 „	Maracaibo	*Aura H*	3 „	Bonaire
Aura H	3 „	Bonaire	*Silfide H*	4 „	Aruba
Virginia H	5 „	Vela de Coro	*Olga Lucila*	5 „	Rio Hacha

*Via Pto Cabello.
Vandaag 9 Sept. is H.M. ZEELAND vertrokken naar Trinidad